



**Republika Srbija**  
**VRHOVNI KASACIONI SUD**  
**Kzz 1067/2014**  
**05.11.2014. godina**  
**Beograd**

#### U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Nevenke Važić, predsednika veća, Veska Krstajića, Biljane Sinanović, Milunke Cvetković i Bate Cvetkovića, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Snežanom Lazin, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog M.P., zbog krivičnog dela nasilničko ponašanje iz člana 344. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog M.P. - advokata Z.P., podnetom protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine, u sednici veća održanoj dana 05.11.2014. godine, jednoglasno, doneo je

#### P R E S U D U

USVAJA SE zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog M.P. - advokata Z.P. kao osnovan, pa se PREINAČUJE pravnosnažna presuda Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine, tako što Vrhovni kasacioni sud okrivljenom M.P. za krivično delo nasilničko ponašanje iz člana 344. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, za koje je oglašen krivim pravnosnažnom presudom Prvog osnovnog suda u Beogradu 23 K.br.8017/2010 od 11.01.2013.godine, primenom članova 4, 42, 45, 54, 64, 65. i 66. Krivičnog zakonika izriče USLOVNU OSUDU tako što mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) meseci i istovremeno određuje da se ova kazna neće izvršiti ako okrivljeni za vreme od 5 (pet) godina od dana pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo.

#### O b r a z l o ž e n j e

Presudom Prvog osnovnog suda u Beogradu 23 K.br.8017/2010 od 11.01.2013. godine okrivljeni M.P. oglašen je krivim zbog izvršenja krivičnog dela nasilničko ponašanje iz člana 344. stav 2. u vezi stava 1. KZ i izrečena mu je uslovna osuda tako što je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 10 (deset) meseci i istovremeno određeno da se ova kazna neće izvršiti ukoliko okrivljeni za vreme od 3 (tri) godine od dana pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo.

Istom presudom okrivljeni je oslobođen od plaćanja troškova krivičnog postupka i paušala i određeno je da isti padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine, uvažena je žalba javnog tužioca Prvog osnovnog javnog tužilaštva u Beogradu i preinačena je presuda Prvog osnovnog suda u Beogradu K.br.8017/2010 od 11.01.2013. godine u delu odluke o krivičnoj sankciji, tako što je Apelacioni sud u Beogradu okrivljenog M.P. zbog izvršenog krivičnog dela nasilničko ponašanje iz člana 344. stav 2. u vezi stava 1. KZ za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim, primenom navedenih zakonskih propisa, kao i odredbi članova 4, 42, 45 i 54 KZ, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) meseci koja će se okrivljenom računati od dana stupanja na izdržavanje kazne, dok je žalba branioca okrivljenog - advokata Z.P. odbijena kao neosnovana i pobijana presuda je u nepreinačenom delu potvrđena.

Branilac okrivljenog M.P. - advokat Z.P. podneo je zahtev za zaštitu zakonitosti samo protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine, zbog povreda zakona iz člana 438. stav 1. tačka 7. i 9. ZKP, s tim što istaknute povrede između ostalog obrazlaže i tako što navodi da je prekoračenjem zahteva iz žalbe Prvog osnovnog javnog tužioca u Beogradu drugostepeni sud postupio suprotno zabrani preinačenja na gore, tako pogoršao položaj okrivljenog u odnosu na žalbene okvire postavljene u žalbi javnog tužioca, odlučujući na štetu okrivljenog u pogledu vrste krivične sankcije. Branilac dalje navodi u zahtevu da se radi o „gruboj“ povredi zakona i predlaže da Vrhovni kasacioni sud usvoji zahtev i u smislu člana 492. stav 1. ZKP ukine u celosti presudu Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine i predmet vrati na ponovnu odluku Apelacionom sudu u Beogradu, s tim da naredi da se novi postupak održi pred potpuno izmenjenim većem, te da branilac okrivljenog bude obavešten o sednici veća Vrhovnog kasacionog suda kako bi istoj prisustvovao.

Vrhovni kasacioni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Republičkom javnom tužiocu shodno odredbi člana 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštavanja Republičkog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio spise predmeta i pravnosnažnu presudu Apelacionog suda u Beogradu protiv koje je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je po oceni navoda iznetih u zahtevu, uz primenu člana 604. stav 1. ZKP (“Službeni glasnik RS” broj 72/2011 od 28.09.2011. godine), našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano branilac okrivljenog M.P. u zahtevu ističe da je pravnosnažnom presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine povređen zakon na štetu okrivljenog, obzirom da je drugostepeni sud,

preinačenjem presude Prvog osnovnog suda u Beogradu 23 K.br.8017/2010 od 11.01.2013. godine u delu odluke o krivičnoj sankciji i osudom okrivljenog M.P. na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) meseci, prekoračio žalbu, tačnije zahtev – predlog iz žalbe Prvog osnovnog javnog tužioca u Beogradu Kt.br.916/06 od 15.03.2013. godine i time prekoračio zabranu preinačenja pobijane presude na gore. Ovo sa razloga jer se drugostepeni sud prilikom presuđenja morao kretati u granicama označenog žalbenog predloga javnog tužioca u kojem je jasno i određeno naveden pravac i obim pobijanja odluke o krivičnoj sankciji i predloženo da Apelacioni sud u Beogradu preinači pobijanu presudu tako što će okrivljenom izreći uslovnu osudu sa dužim rokom proveravanja, dakle, takođe uslovnu osudu kao krivičnu sankciju. Iznetim navodima zahteva se, po nalaženju Vrhovnog kasacionog suda, drugostepena presuda suštinski pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 1. tačka 10) ZKP u vezi člana 453. ZKP.

Imajući u vidu da je pobijana presuda doneta pre 01.10.2013. godine, dakle, pre početka primene novog Zakonika o krivičnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 72/2011 od 28.09.2011. godine), Vrhovni kasacioni sud je u smislu odredbe člana 604. stav 1. ZKP ispitao postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 1. tačka 10) ZKP u vezi člana 453. ZKP (ranije važeći član 368. stav 1. tačka 9. ZKP u vezi člana 382. ZKP (“Službeni glasnik RS” broj 72 od 03.09.2009. godine)).

Naime, odredbom člana 382. ZKP (sada važeći član 453. ZKP) propisano je da ako je izjavljena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne sme izmeniti na njegovu štetu u pogledu pravne kvalifikacije krivičnog dela i krivične sankcije.

Imajući u vidu da je prvostepenom presudom okrivljenom izrečena uslovna osuda, te da je javni tužilac u izjavljenoj žalbi stavio jasno određen predlog da drugostepeni sud preinači pobijanu presudu tako što će okrivljenom izreći uslovnu osudu sa dužim rokom proveravanja, dakle izričito je predloženo izricanje okrivljenom uslovne osude kao krivične sankcije, a ne izricanje kazne zatvora, to drugostepeni sud, po nalaženju Vrhovnog kasacionog suda, nije bio ovlašćen da prekoračenjem žalbenih okvira iz žalbe javnog tužioca, izmeni odluku o krivičnoj sankciji na štetu okrivljenog u delu koji se tom žalbom ne pobija. Naime, žalba javnog tužioca jasno je opredelila pravac i obim pobijanja prvostepene presude, tako da su to granice u kojima drugostepeni sud može da ispituje prvostepenu presudu na štetu okrivljenog, pa da je eventualno i preinači. Prekoračenje granica žalbe izjavljene na štetu okrivljenog predstavlja povredu zakona i u ovom slučaju smatra se da je prvostepena presuda preinačena na štetu okrivljenog u delu u kom je postojala samo žalba izjavljena u njegovu korist, a to je žalba branioca okrivljenog M.P.

Na navedeni način drugostepeni sud je svojom presudom Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine povredio načelo zabrane preinačenja na gore (reformatio in peius) propisano odredbom člana 382. ZKP (sada važeći član 453. ZKP), a time je i doneo presudu uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 9. ZKP (sada važeći član 438. stav 1. tačka 10. ZKP), obzirom da odluka žalbenog suda ne sme da bude nepovoljnija za okrivljenog, jer ukoliko žalba izjavljena na štetu okrivljenog bude ocenjena kao osnovana, drugostepeni sud može doneti odluku na njegovu štetu samo u okviru pravca i obima pobijanja istaknutog u žalbi. U konkretnom slučaju žalba javnog tužioca zbog odluke o krivičnoj sankciji, koja je od strane drugostepenog suda ocenjena kao osnovana, je imala izričit predlog i išla je u pravcu određivanja okrivljenom dužeg roka proveravanja u okviru izrečene uslovne osude tako da je drugostepeni sud mogao da odluči na štetu okrivljenog samo do granica uslovne osude, a izricanjem bezuslovne kazne zatvora drugostepeni sud je odlučio na štetu okrivljenog u delu u kome se u ovom slučaju ima smatrati da je izjavljena žalba samo u korist okrivljenog (zabrana propisana u članu 382. Zakonika o krivičnom postupku - „Službeni glasnik RS broj 72/09“, sada važeći član 453. ZKP - „Službeni glasnik RS“ broj 72/11).

Imajući u vidu napred izloženo Vrhovni kasacioni sud je, usvajajući kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog, utvrdio da je presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2691/13 od 02.07.2013. godine na štetu okrivljenog učinjena povreda zakona iz člana 368. stav 1. tačka 9. ZKP u vezi člana 382. ZKP (sada važeći član 438. stav 1. tačka 10. ZKP u vezi člana 453. ZKP), koju je otklonio tako što je ovu presudu preinačio i okrivljenom M.P. za krivično delo nasilničko ponašanje iz člana 344. stav 2. u vezi stava 1. KZ za koje je oglašen krivim prvostepenom presudom, primenom odredbi članova 4, 42, 45, 54, 64, 65. i 66. KZ, izrekao uslovnu osudu tako što mu je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) meseci i istovremeno odredio da se ova kazna neće izvršiti ako okrivljeni za vreme od 5 (pet) godina od dana pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo, dovodeći na taj način u sklad visinu utvrđene kazne i vreme proveravanja sa svim okolnostima predmetnog krivičnog dela, te sa olakšavajućim i otežavajućim okolnostima utvrđenim u redovnom postupku, a nalazeći da je ovako izrečena krivična sankcija nužna i dovoljna da se njome ostvari svrha izricanja krivične sankcije kako u odnosu na samog okrivljenog, tako i na planu generalne prevencije.

Iz iznetih razloga, a na osnovu člana 492. stav 1. tačka 2) ZKP, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik,

Snežana Lazin,s.r.

Predsednik veća-sudija,

Nevenka Važić,s.r.